

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvetetnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámolások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt terben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi december 31-én

53. szám.

Előfizetési felhívás!

Midőn nyolcz évvel ezelőtt a verseczi első magyar lapot megindítottam, vállalkozásom felett még azok is sajnálkoztak és mosolyogtak, a kikről pedig tudtuk mindnyájan, hogy nemcsak jó hazafiak, hanem a magyaros érzelmek és gondolkodásmód, a magyar nyelv terjesztésének igaz barátai s dolgozni, tenni és cselekedni kívánnak.

Kimondták sentenciaként, hogy: magyar újságnak Verseczen lehetetlen megélni. Ellen-ségeink nyíltan hangoztatták, hogy magyar lapom halva született gyermek s csak pár hónapig fog élni.

Hála a gondviselésnek, a baljóslat nem teljesült be. Igaz benső köszönet annak a kis magyar gárdának és munkatársainknak, kik bennünket a legválságosabb időben sem hagytak el.

A hosszú nyolcz esztendő alatt, mióta a verseczi magyar újság ügyét vezetjük, őszintén megvallva, sokszor állottunk az elcsüggedés szélén. Azok, a kik ellenségei mind annak a mi magyar, sokszor támadtak ádázul ellenünk, de a támadások csak erősítettek bennünket, felébresztették a szűnyadókat — a nehéz időkben támogatást leltünk magasabb helyekről is, — s azon tudatban, hogy annak a czélnak, mely lapunk zászlójára van felírva — győzedelmeskedni kell — nem engedjük kicsavarni kezünk-ből a zászlót.

Most már könnyebb a dolgunk, mert elvitázhatatlan tény az, hogy Versecz a magyarság ügye tíz év alatt igen nagyot haladt.

Hogy miféle érdekeket szolgálunk s miképen feleltünk meg eddig lapunk kitűzött céljainak, rendeltetésének, azt olvasóink elbírálására bizzuk. — Ez alkalommal csak annak ki-jelentésére szorítokozunk, hogy feladatunkat teljesíteni, az olvasó közönség igényeit kielégíteni, ezután is tehetségünkhöz mért erővel fogunk

igyekezni s különös törekvésünk leendő lapunkat azon irodalmi és társadalmi színvonalon fentartani, mely őt elszigetelt helyzetében a hazai vidéki lapok között hivatásánál fogva megilleti.

Ezek előrebocsátása mellett bizalommal fordulunk az új év küszöbén a velünk együtt érző nagy közönséghez, munkatársainkhoz, hogy szellemi támogatásukkal önzetlen munkálkodásunkat elősegíteni; — a lapunk által képviselt eszmét erősíteni; tömeges előfizetéseikkel pedig magyar lapunk fenállását biztosítani sziveskedjenek.

Perjessy Lajos,

a „Délvidék“ szerkesztője.

Kiadói szó.

Midőn a „Délvidék“ kiadására vállalkoztunk, számítottunk arra, hogy az áldozatokkal fog járni, de szívesen meghoztuk az áldozatot azon czél érdekében, melyet lapunk szolgál.

A legmélyebb tisztelettel kérjük városunk és vidékünk t. cz. közönségét, hogy előfizetéseikkel, hirdetések beküldésével vállalatunkat gyámolítani kegyeskedjék.

Előfizetéseket és hirdetések elfogad az Andrássy-sétány szögletén lévő felvételi irodánk is.

Kirchner J. E. özvegye,
a „Délvidék“ kiadóhivatala.

Boldog újévet!

Versecz 1893. decz. hó 28-án.

Bizony ránk is főme; millió és millió ajakról roppan el ez óhaj valjon lesz e foganatja? Minden meg-megújuló év első napján ezt hangoztatjuk. Minden meg-megújuló év új, és nagyobb terhet ró vállainkra, hogy azok sulya alatt már-már görnyedezünk, s ha eddig nem roskadtunk is össze, a min-

denható végtelen szeretete és kiapadhatatlan kegyének köszönhetjük. — Csapást csapás követ; elszomorító események egymást érik az év folyamán: csoda-e hát ily körülmények között, ha örömmel válunk meg az óévtől s reménnyel, várakozásteli szívvel fogadjuk utódját, az újévet?

Hazánkra nézve baljóslatu év volt minden tekintetben a jelen haldokló év. Nincs mit siratnunk rajta, ha elenyészik a nagy semiségben. Társadalmunk majd minden osztályára hozott gyászt ez év. Tátongó, fenekellen az úr, mit maga után hagy, végtelen a veszteség, melyet reánk mért. Betudjuk-e azt az úrt tölthetni? pótolhatjuk-e óriási veszteségünket ez újévben?

Kiváló államférfiaink, jeles publicistáink s hírnevés tudósainktól fosztott meg bennünket a haldokló esztendő. Ugy hogy elmondhatjuk:

«Halnak, halnak egyre halnak

Szine, lángja a magyarnak!»

Azonban bárminő a veszteség, melyet az év nemzetünkre, imádott hazánkra hozott, bármilyen mély és sajgó a seb, melyet rajtunk ütött: idővel megvigasztalódunk ha sokkal nagyobb aggodalmat nem okozna társadalmunk betegsége, mely Medusa fő gyanánt mosolyog reánk s megfagyasztja bennünk a vért.

Annyagi öngyilkosság, annyi sikkasztás még soha sem ütötte fel ocsmány fejét társadalmunk egén, mint az idén! A csalás és szédeltetés hydra-karjai még soha sem övezték át társadalmunkat oly szorosán s oly

Tárcza.

Jókai Mór.

(Írta és felolvasta a verseczi magyar nyelvterjesztő egyesület által 1893. decz. 16-án Jókai Mór 50 éves irói jubileuma alkalmából rendezett ünnepélyen Takács Gy. főreálisk. prof.)
(Vége.)

Ő is azon nyomokon halad, melyeken a költők e század huszas éveiben; de míg azok a mult diosóságában csak kárpótlást keresnek a jelen sivárságáért, addig ő abban az összekötő szálakat keresi és találja, melyek azt egy boldogabb jövővel a jelenen át összefűzzék; ő reményt merít a multból s nem kétségbeesést, mint Berzsenyi s még Vörösmarty is, és bizton hiszi, hogy a magyar nemzet szívós természete ki fogja heverni a jelen válságát.

E reményben csak megerősödik midőn az elnyomás rendszerét közelebbről vizsgálja; éles látásával észreveszi annak gyengéit és tarthatatlanságát s nem is mulasztja el tapasztalatait hol szelid gúny, hol csipős élce alakjában, úgy a hogy lehet, a nemzet tudomására hozni.

S a mit profétai szemmel előre lát, az csakhamar be is következik; az abszolút kormányrendszer elbukik s Bécsben fonják a szálakat, melyek Magyarországot az alkotmányos Ausztriához kapcsolják; de ezen szálakat a magyar vezérférfiak szerencsésen elvágják; e munkában Jókai komolyan

is, tréfásan is részt vesz; komolyan mint képviselő, tréfásan mint az Üstökös szerkesztője. Melyik mód-dal gyakorolt nagyobb hatást a nemzetre, azt mindenki könnyen kitalálhatja.

Vége nem marad más hátra, mint békejobbot nyújtani a nemzetnek, kiegyezni vele s megadni neki, a mi jogosan illeti, a mit tőle megtagadni úgy sem lehet. A nemzet lovagias jelleme ugyan nem utasítja vissza a békejobbot, de csodálkozhatunk-e rajta ha a mult keserű tapasztalatain okulva sokan bizalmatlanul fogadják a kibékülés kísérletét, sokan ellenzik is? Jókai is azok közé tartozik, kik meg vannak arról győződve, hogy nem a nemzet, hanem a bécsi kormány érdeke első sorban a gyors kiegyezés; a nemzet várhat s minél tovább vár, annál többet nyer. Azért ő is az ellenzék táborába áll s a „Hont“ szerkesztve, részben mint képviselő, de szépirodalmi termékeivel is küzd népszerű állás-pontja mellett.

Midőn azonban pártfelei felhagynak a meddőnek látszó küzdelemmel s a kiegyezéssel megbékülnek, akkor ő is felhagy az oppozícióval, kormánypártivá lesz, csak hogy betöltsse utolsó hivatását is, melyet neki a gondviselés szánt.

Sokszor hallottam, de olvastam is, hogy feleséges királynéknak Horváth Mihály munkáját, a függetlenségi harc történetét olvasván, könnyekre fakadt a nemzet elbukásán s e pillanattól fogva résztvétellel szíve egész melegevel fordult az elnyomott magyar nemzet felé, melynek az udvarban egy barátja sem volt. Akárki adta a könyvet a kezébe,

azzal végtelen nagy szolgálatot tett a nemzetnek, mert ezután királynéknak lesz a szószólónk, védelmezőnk és szüntelenül azon dolgozik, hogy a nemzetet elkövetett igazságtalanságot jóvátegyék a rajta ejtett sebeket behegeszszék.

Nem tudom, e körülmény-e, vagy pedig divináció súgta meg Jókainak jövőendő feladatát, mely ő reá ugyis mint hazafira, de különösen mint íróra háramlott; annyi bizonyos, hogy ő feladatát egész jelentőségében felfogta és teljesítette.

A kiegyezés létrejött ugyan király és nemzet közt, de vajjon egyet jelent-e az a teljes kibéküléssel, a teljes harmóniával, melynek uralkodó és alattvalók közt mindkettő javára fenn kell állani? Hiszen a kiegyezést a szükség hozta létre, a kény-szer cselekedetei pedig nem erednek a szívből. Hiszen nem első eset, hogy uralkodó és nemzet megbékülnek s nem tapasztaltuk-e mégis ezután is a bizalmatlanságot és félreértést, nem maradt-e a szívekben a multak emlékeinek fájdalmas fulánkja, az abból támadt idegenkedés, mely lassanként elidegenedéssé vált? Mily magasztos dolog, megóvni hasonló sorsától az utolsó kibékülést, összeforrasztani a szíveket, melyek egymásnak vannak teremve, kiirtani belőlük a neheztelést, a bizalmatlanság dud-váját s a szeretet termő fáját plántálni helyébe! S vajjon ki hivatottabb erre, mint a költő, kinek szelleme már úgyis uralkodik népén, ki isteni tehetsége bűvös körébe legkönnyebben bilincselheti az udvart is?

Közeledni az uralkodó ház tagjaihoz, érdek-

nagy mérvben, mint napjainkban! Valóban kétségbeesítő tünetek ezek, egy haldokló, igen súlyos beteg társadalmi élet lelkettrázó tünetei mind.

Ezen haladék nélkül kell segíteni. Kormányrendelet törvény nem sokat segíthet e téren, az egyedüli gyógyító irt maga a szülő társadalom van hivatva megadni. — A lethargiából, a melyben szenved, kell felverni első sorban is társadalmunkat. Be kell láttatni vele, hogy e kóros állapotokat, ez utálatos, kínóvásokat, melyek az enyészetnek már is feneketlen örvénye szélre taszították őt, csak is önmaga szerezte önmagának s ha attól megszabadulni óhajt, feszítse meg végső erejét s mentse meg magát, ne várja mástól a segínyt.

Munkát fog adni, áldozatba is kerül, de nem szabad vissza riadni a nehézségektől, különben a gyógyulás be nem következik soha.

Nem kell soká kell kutatnunk, ráakadhatunk rögtön a bajok kufforrására. Egy tekintet csak, mindjárt látjuk azt a «fénnyűzés» csinos mázában. — Igen, az okatlan fényűzés, a szereplési vágy, a feltűnési viselkedés, az urhatnás azok, melyek társadalmunk betegségének csirait képezik. Huzzuk összebb takarónkat, ne törődjünk azzal, hogy Péter vagy Pál mint él, osszuk be jól jövedelmünket, melynél több kiadásunk soha se legyen, az egyszerűség legyen szent jelszavunk s a betegség, melynek már is ezerekre megy szájalomra méltó áldozata. szent hitünk és meggyőződésünk, hogy csakhamar el fog enyészni.

Igyekezünk megnyerni a haza minden lakóját, szeretettel, barátsággal. Öltük a hazaszeretet csiráját már a zsenge gyermekbe, hogy hazáját tisztelni, szeretni, imádni tanulja, meyt hisz az a legszebb erény, mi csak emberszívbe beoltva lehet.

A félrevezett néppel láttassuk be, hogy nincs az egész világon oly állam mint hazánk, melynek lakossága, bármily nyelven beszél, bármelyik ritus szerint imádja istenét, teljesen egyenlő jogokban és szabadalmakban részesül.

lódésüket és csodálatukat fölbeszteni a maga tehetségei iránt, barátságukat és bizalmukat megnyerni, ez Jókai törekvése ezentúl. Ezt elérvén a többi már könnyű feladat egyéniségének. Megszerezve a királyi ház tagjainak s különösen a trónörökösnek, a rájuk nézve legjelentősebbnek bizalmát, könnyű neki a nemzet jellemét és történelmét kellően megvilágítani s velök megismertetni, az ezek iránt udvari körökben ápolott ellenséges tendenciákat lerontani vagy legalább is ellensúlyozni s a nép szeretetét a szívekbe oltani. S most már nyert játéka van, mert meg van győződve, hogy a magyar egyéni tulajdonságai segítségével képes lesz az egyszerű kivívott szeretetet meg is tartani.

Csak ilyen szeretetreméltó jellemmel és ragyogó tollal megáldott írónak sikerülhetett elérni, hogy a királyi család más szemmel nézi most a magyart, mint még husz év előtt is, hogy egyes tagjai elmagyarosodnak s boldogult trónörökösünk Jókai égése alatt még magyar írónak is beállt. A nemzet megnyugvással és reménnyel nézett fel az ifjúra, kire a hivatás várt, hogy majdan apái trónjára üljön s a nemzetet boldogítsa. Hogy e remény megvalósulását az irigy sors megakadályozta, az mitsem von le ünnepelel írónk érdemből.

Ime, t. hallgatóm, a mozzanatok, melyek Jókai hatását a magyar nemzet politikai helyzetére s fejlődésére megvilágítják s figyelmemet élete folyásának és munkálkodásának vizsgálatával első sorban megragadták.

De ezzel még korántsem merített ki Jókai jelentőségét a maga teljességében. Működése oly sokoldalú, hogy jó formán nincs a nemzet életében tényező, akár szellemi, akár anyagi, melyre figyelme s befolyása ki nem terjedt volna. Nem volt actualis kérdés, melyhez az ő sajátos vonzó modorában hozzá nem szólt volna s irányt nem adott volna, vagy legalább is ösztönte a dolgok

Ezt jó lesz megjegyezni még sokaknak a mi városunkban is, hol különben a nemzetiségek közt béke és nyugalom uralkodik. Örömmel kell meg fel említenünk, hogy lakosságunk szakítva az örökös pártoskodással, az észszerű haladás útjára lépett s daczára a rossz közgazdasági viszonyoknak, — több több irányban tűnik fel az előmenetel és boldogulás biztató jele.

Csak a társadalmi élet terén látunk fellegeteket, melyek hogy az újévben teljesen eloszoljanak leghőbb óhajunk.

Igen nagy baj városunk társadalmi életében az, hogy a különböző nyelvű lakosság egymástól idegenkedik, egymással szemben bizalmatlan s ha csak lehet, egymástól izolálja magát.

De még az ugyanazon nyelvű lakosság között, mint pl. a magyarság körében sincsen meg a teljes összetartás.

A kasztszellem tünetei észlelhetők. Gondoljuk meg, hogy a legnagyobb víz: a tenger is csak cseppekből áll, s a kisebb vizek teszik őt nagygyá; ha ezek elvonnák tőle cseppjeiket, el kellene enyésznie annak, meg kellene semmisülnie.

Karöltve összetartva, egyetértve minden nehézséget le lehet győzni.

Egyetértés, összetartás, béke és szeretet van zászlónkra írva: ki velünk tart, ki hívünk, az követ bennünket s azoknak őszinte szívből kívánjuk a

«Boldog újévet!» **CZ.**

T. olvasóinknak

boldog újévet kívánunk — kérve, hogy jóindulatukban továbbra is megtartani sziveskedjenek.

A „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

új meggondolására, más szempontból való vizsgálatára.

Mennyit köszön neki az irodalom s a hazai közvilágítás sok ága: történelem és regény, próza és vers, annak eldöntésére a jövő illetékes, de már most is ráutalhatunk arra, hogy művei fordították első sorban a külföld figyelmét a magyar irodalomra, melyről eddig sejtelve sem volt, azok nyitották fel a külföld szemét, úgy hogy tisztelni tanulta szellemi életünket, melyet az előtt egyszerűen letagadott. Művei vontak el sok magyar olvasót, különösen a felső körökből, a külföldi termékek tulzott, egyoldalú kultiválásától és szokatták a magyar olvasmányhoz, belé oltván ily módon a magyaros felfogást, gondolkodást és beszédet, valamint az érdeklődést a magyar nép ügyes-bajos dolgai iránt.

Ez pedig nagy jelentőségű dolog, mert mi igazán annyira voltunk, hogy nemesak a külső inváziót vissza kellett verni, hanem még az idegentől elkáprázott nemzetet is vissza kellett a maga számára hódítani.

A magyar olvasóközönség általa szaporodott meg, általa tanulta meg önmagát jobban ismerni. Hogyne, hiszen ha könyvét olvasta, önmagát olvasta, ki belőle. Bármely könyv tükör volt neki, melyben úgy erényeit mint hibáit, beszédeit és cselekedeteit, külső alakját és lelke legelrejtettebb vonásait a leghivebben, túlzás és torzítás nélkül szemlélhette. S ki tagadná, hogy az önismeret a tökéletesedés első feltétele? S ha sokan csak kellemes szórakozást találtak műveiben, ez a szórakozás is nemesebb, finomabb a kártyakeverésnél és borkóstolásnál.

Említem-e mennyire fejleszti műveivel nyelvünket, melyet mindenekelőtt szeretett s melyről egy helyen így nyilatkozik: „hogy magyarul írok, azt nem azért teszem, mert nemzetem iránti kötelességem kényszerít, hanem azért, mert én olyan

Napi hírek.

Személyi hír. Rudnai Nikolics Sándor főispán ő méltósága az ünnepekre Budapestre utazott családjához, s körülbelül e hét vége felé fog visszaérkezni.

Ejjegyzés. Pintér Sándor Mramorák község derék jegyzője jegyet váltott Findeisen Gizella kisasszonnyal. — Gratulálunk!

Karácsonyi ünnepély. A tisztelendő nővérek vezetésére bizott községi elemi és polgári leányiskola nagy munkatermében lélekemelő szép ünnepélyt rendeztek a mult szombaton a jó iskolanővérek. Mint valami dicsfény sugárzott a szeretet melege arczaikon, midőn az ártatlan kis gyermekeket elővezették, hogy a legszebb kultusz tisztelőre és dicsőítésére bemutassák azokat a meglepő dolgokat, melyeknek létrehozására talán csak ők képesek. Meglepetve, megilletődve láttuk, hogy a kis leánykák mily bravourosan mondtak el hosszú 10—12 perczig tartó mondokákat magyar és német nyelven. A megjelent nagy számú szülék és tanügybarátok arcza fel felcsillámlott a meghatottság édes könnye. Hogy a tagadhatatlanul alkalmtalan kis helyiségben ne torlódjék össze a publikum, úgy mint az előző években, nem tudjuk ki, de kitalálta, hogy belépti díjként 30 kr. szedjenek. Ily czímen 28 frt. 30 kr. folyt be, mely összeget a jövő évben szegény gyermekek felruházására fogják fordítani. A czél igen szép és dicsérendő, de a pénzgyűjtés e módját határozottan kárhoznunk kell. Iskolai ünnepélyeknél nincs helye a belépti díjnak. Miért legyenek éppen a szegény szülök, a mi jó egyszerű népeink kizárva a miatt, mert nem képesek leszúrni az obulusokat. Tudjuk, nagyon jól, hogy e feltűnést keltő ujtás nem a tisztelendő nővérek keblében fogamzott meg. Az ő jó és nemes szívük legelső sorban a szegények és elhagyatottakra gondol, tapintatosságuk más utat és módot választott volna a jótékonyág gyakorlására. Leszámítva ez inczidentet, lélekben és szíven örülve grautlálunk a tisztelendő nővéreknek a valóban páratlan eredményhez.

A szegény gyermekek karácsonyfájára adakoztak. Versecz város 60 forint, Adler Miksa 50 frt, Takarékpénztár 25 frt, egy konzert jövedelmének fele 23 forint 85 kr., Rudnai Nikolics k. a. Dr. Seemayer K. 10 frt, Seemayer V. úrnő, Froniusz E. úrnő, Szolsiczai Jovanovits E. úrnő, Hoschl F., Vilmos W., Anonimus, 5 frt., Hemberger V., Kohn R., 3 forint, főt. Lászlóffy L. esperes-plébános Főtiszt. Geiger Antal, Kehrér A. úrnő, Rieger Sz., Kisfaludy Karolin, Kisfaludy E., Florian Adel, Brandstätter úrnő, W. y., Rieger Róza, Tangel Károly, Apfelbaum Hugo, Dr. Ficzy A. Hahn Julcsa, Petrovoszello 2 frt., Grecsák A. 1 frt. 50 kr., Wassermann K. és fia 1 frt. 20 kr., Fündő Amberger Arthur N. N., Florian L., Frisch Paula,

szép, kifejezésekben gazdag, mondataiban tökéletes, a gondolatokhoz odataláló nyelvet nem ismerek, mint a magyar. — Miért nem beszéli ezt a művelt világ? Sokszor kérdezem magamban, hát már az Isten a magyar nyelvet csak a saját gyönyörűségére teremtette? De én hála adok neki, hogy ezt nekem adta anyanyelvül.

Azonban jó lesz már végezni; úgy se bírnám e sokféle munkálkodás minden részletét teljes jelentőségében méltatni. Nem napok, de hónapok kitaró tanulmányára volna szükség, s el sem férne egy egyszerű beszéd keretébe.

De bármilyen sokoldalú is Jókai, mégis mindenben csak egy eszme vezérli, a haza boldogsága, a haza nagysága. Ezért nevezem őt politikai írónak; az is a szó legigazibb, a szó legnemesebb értelmében, s a mit 1848 évi munkálkodása jellemzésére maga mondott, hogy politikát verselt, politikát novelázott, politikát vezérezkített, az ráülük összes működésére is. Ez egyébiránt nagy hatásának s nagy népszerűségének kulcsa is.

S ha még meggondoljuk, hogy ezen áldásos munka mellett ötven éven át nem ismer pihenést, fáradságot, annál kevésbbé kimerülést, úgy valójában érezhetjük a nagy adósság súlyát, melylyel neki tartozunk. Ez adósságot sem olcsó népszerűség, sem drága nemzeti ajándék nem képes leróvni; nem róvhatja le semmi, csak a nemzet haladatos emlékezete, mindnyájunk változatlan szeretete ellensúlyozhatja némileg.

Azt mondja a költő: az irodalmi pálya koszorui tövisből vannak fonva. Fájdalom, mi e töviseket már nem távolíthatjuk el a koszoróból, de semmim akadályoz, hogy a tövisek közé ne fonjunk köztünk rózsákat, az igaz szeretet rózsáit. S vajjon van-e magyar ember, ki azt tőle megtagadni tudná?

Hofmann Frida, Lengauer Hedwig, Finke L., Finke Irma, Moldován Mártha, Haas K., Buoz Janka, Osztóics Kath, Osztóics Marg., Maczer Ilona, Maczer K., Weifert Erzsébet, Tangl J., Deák Ilona, Deák Erzs., Hergat Irma, Vior M., Kiczinger Math., Lukics Erzsébet, Braichler M. úrnő, Veronits József 1 frt., Libal Anna, Atkary Gizella, Bodó Irma, Bodó Gizella, Bundsmann Vilma Mojsze Paula, Argeny Irene, Seemayer Gizella, Fügert úrnő, Engländer Rózsa, Illek Mária, Fricz Anna, Glazer Irma, Bichler Adel, Kehrer Ida, 50 kr., Halász Dezideriusz 40 kr. Az iskolagyermek hozzájárulása 39 frt. 04 kr. A nemes szívű adakozók fogadják e helyen is a megajándékozottak hálás köszönetét.

A verscezi reform. egyház hívei a mult szombaton népes közgyűlést tartottak tiszt. Futó Zoltán lelkész és Buday József főreálisk. igazgató, főgondnok elnöke alatt, melyen az egyházi adó kivetésének módosítási állapotát meg és a békésbányai egyházmegye határozatai olvastattak fel. A urvacsoara, osztásával összekapcsolt istentiszteleten vasárnap délelőtt számosan jelentek meg, s Futó lelkész remek magyar szónoklata a hívőket a könynyekig meghatotta. A zsenge ref. egyház hívei, kik kizárólag magyar anyanyelvűek, folytonosan szaporodnak.

Köszönetnyilvánítás. Az ág. hitv. evangélikus helybeli egyházközség előjárósága a nemes szívű jöltevéknek a szegény ev. gyermekek felruházására felállított karácsonyfára adott és küldött pénzdományait és ajándékait hálás érzelmeinek nyilvánítása mellett ezennel megköszöni. A jöszívű adakozók névsorát, mivel sokak nevei olvashatlanul, másoké pedig épen séggel nem jegyezvük, mely fájdalomkra nem közölhetjük. Az egységes Istennek áldása lebegjen a jöltevékön, — r.

A délvidéki zsurnalisztika gyászsa. Gnidkofszy Kornél, a „Südungarn“ című lugosi lap szerkesztője a napokban 39 éves korában meghalt. Az elhunyt azok közé a német hírlapírók közé tartozott, akik hazafiasan, nemesen fogják fel hivatásukat. Lapját mindig hazafias irányban szerkesztette; az ellenzéki pártarcokban gyakran éles tolla sohasem aljasult a személyes torzsalkodások, a becsléletrablás nemtelen eszközévé. Tollával minden nemzeti kulturális mozgalmat lelkesen támogatott s melegen, magyarosan érző szívének egész hevével járult hozzá a magyarosítási törekvésekhez. Sok ideig Temesvárott működött hírlapíróként: 1884-ben főmunkatársa, 1888-ban pedig szerkesztője lett a „Neue Temesváner Zeitung“ című temesvári politikai napilapnak s mind ilyen ellenzéki pártállása dacára híven megőrizte mindenkor tolla tisztességét és hogy iránya helyes volt, kitűnt akkor, midőn lapja 25 éves jubileuma alkalmából meleg hangú üdvözlő iratot kapott a nemzeti pártkörből, Apponyi, Horánszky, Bolgár, Abrányi Kornél és a párt több kiváló tagja aláírásával. A mult év végen megvált a „N. T. Z.“-tól és Lugosra költözött, ahol „Südungarn“ címmel hetenkint kétszer megjelenő társadalmi hetilapot adott ki s hogy rövid egy évi működése alatt mennyire kedvelté tudta tenni, mutatja az is, hogy özvegye a közönytársnak eleget teendő, tovább is kiadja elhunyt férje lapját. Gnidkofszyt hétfőn temették a közönség impozáns részvételnnyilvánítása mellett. A végtisztességen a lugosi városi hatóság Marsovszky Árpád polgarmesterrel az élén, továbbá a közélet és az intelligencia számos kitűnősege jelent meg. Halálának híre benső, mely részvétet keltett nagyszámú barátai, ismerősei és tisztelői körében; legmélyebbet, legőszintebbet azonban kartársai közt, akik benne az önfeláldozó hű kolléga mintaképét gyászoljuk. Bennünket az elhunythoz meleg, benső barátság fűzött. A legádázabb pártoskodás, politikai harcok közt, mint ellenfelek állottunk egymással szemben, de Kornél mégis bekopogtatott kis tuskulumunkba: „No palóc testvér . . . falyk fel egymást . . .“ Hogy, hogy nem igaz, hogy igazi hamisítlan tokajival kaczingatunk . . . és Kornél szónokolt más „utazó hírlapíró kollégákkal“ egyetemben. Ha a nemes gróf látta volna az aliánct, repesett volna szíve örömeiben. „Ne nézd uram, hogy ő német . . .“ ezzel a szókkal váltottunk el utójára midőn a „Délvidéki sziniszövetkezet“ megalapításán együtt fáradoztunk — Igazi derék bajtárs volt ő. Nem tehetünk koszorút ravatalára, de őszintén megsirattuk.

Hirtelen halálozások. Malkin Marko vinalgai illetőségű szabó, a mult hétfőn este Ver-

sezről Fehértemplomba akart utazni, hogy ott a kórházba vétesse fel magát. Mivel nagyon korán ment ki a vasúthoz, lefeküdt a váróteremben egy padra aludni, megbizván előbb valakit, hogy ha jegyet kell váltani — költse fel. Hiába költsegették szegényt! Nyugodtan meghalt a padon. — Kedden d. e. 11 órakor Radovanov Józsa városi dobos a nagy piacon összeesett s pár pillanat múlva szívészélhűdésben elhunyt.

Görög keleti szerb polgártársaink körében meglehetősen nagy izgalmat okozott a mult napokban a főesperes választás! Két hatalmas tábor állott egymással szemben. Az eredmény a következő lett. Ftndő Milics Zsivion verscezi lelkész 97, és Sztojadinovic Sándor fehértemplomi esperes 59 szavazatot nyert. Mivel az abszolút többséget (2/3) egyikük sem nyerte el a kinevezés joga a konsistoriumot illeti meg.

Műkedvelői klubunk ismét egy nagyon élvezetes estét szerzett közönségünknek, midőn a mult hétfőn Rosen „Talismán“ című vígjátékát hozta színre. A nagyobb szerepekben különösen kitűntek Bauer Hermin, Zoffmann Edvig, Graf Irma és Klevetay Anna, a férfiak közül Gettmann Rezső, Bernácsky Alfréd, Schifnovszka Manó stb.

Ertekezlet a város világitása érdekében. A mult kedden d. e. népes értekezlet tartottak kereskedők és iparosaink a városháza nagy termében. Az összejevetelt tárgyat városunk régen vajudó villany- vagy gázvilágításának kérdése képezte. Sok pro és contra beszéd után megválasztottak egy szűkebb körű bizottságot, melynek feladatává tették az aláírások gyűjtését.

A fősorozás Temes vármegyében. A fősorozást Temes vármegyében 1894-ben a következő napokon tartják meg: márcz 5—8 Verseczen, márcz. 10-én Fehértemplomban (város), márcz. 12—15. Fehértemplomban (járás), márcz. 19—22 Kubinban márcz. 27—29 Dettán, márcz. 30 — apr. 2 Csákován, apr. 4—7 Buziáson, apr. 26—28 Rékásán, márcz. 17. Vingán (város), márcz. 18—32 Vingán (járás), márcz. 27—30 Uj-Aradon, apr. 2—4 Lippán. márcz. 19—22 Temesvárott (központi járás). Polgári elnökök lesznek a sorozásnál: Verseczen dr. Kormos Béla, Fehértemplomban Bauer Ferencz, Kubinban Theodorovics György, Dettán és Temesvárott Deschán Achill alispán, Csákován Ujházy Dénes, Buziáson Szűry Kálmán, Rékásán Mattyasovszky Oszkár, Vingán Szathmáry Lajos, Uj-Aradon Hruzek Béla és Lippán Görgey Gyula.

Szlavianski-hangverseny. A szép Nadja, ki tavaly oly óriási tapsviharak közt énekelte és dalolta az orosz nemzeti énekeket ez idén is gyönyörködtetett minket. — Mily fenkölt vállalat, mily nemes cél egy gyöngé nőtől európai művészi körutra indulni el, hogy a nyugatnak a hatalmas s előttünk alig ismert keleti népet saját költői és zenei termékeiben mutassa be, melyekbe a nép belehel a lelkét, s melyekben a népélet minden mozzanata: fájdalom, bánata, reménye, lemondása, öröme és vidamsága oly jellemző kifejezést nyer.

A Nadja, kit újságaink még nem rég „északi Venus“-nak neveztek el, még mindig oly szép, mint volt; impozáns alakja, arcán élőmlő büvösölly, szemének büvös pillantása, most is mindenkit elvarázsol. Ragyogó öltözetében, nyugodt, szende, vonzó arc kifejezésével, az egész természet élőmlő bájjával s a gyermek ellenállhatatlan szeretetreméltóságával midőn az emelvényre lépett s az énekkar élére állott, mindenki tündérnek vélte, ki egy pillanatra elhagyta tündérországát, hogy fuvolaszerű hangjával megigézzon minket. — Az oroszok nem fukarkodtak s az amúgy is változatos programot még egéb énekekkel is átszőtték, megtoldották s az örökszép. „Ej uchnem“-mel, a volgai hajóvontatók e mélabús és banatos dalával fejezték be. S úgy rémlik, mintha pianissimójának egyes hangjai a távolból még most is meg-megütnek füleinket. Nincs szándékunk kritizálni ezt a messzeföldön ismert énekkart, mert legfeljebb csak ismételni kellene azokat a dicséreteket, melyekkel eddig mindenütt elhalmozták. S ki jelen volt, élvezett, s a távollévő a kritikából nem okul. E helyett inkább néhány érdekesebb apróságot közlünk. — Mult évben Nadja csak egy hölgy kíséretében járt, most a férjét is elhozta magával. Boris Vaszilyevics Chlebnikov — ez a neve — egy szép, szálás barna ifju. Csugujev huszárezredének hadnagya, amellyel azonban igen művelt és tudományos ferfiu,

a ki kedvességével, finomságával és udvariaságával azonnal megnyeri az ember vonzalmát és kiérdemli tiszteletét. Legujabban vaskos kötetben megírta ezredének történetét, melyből egy diszplédány az orosz császárné könyvtárában ragyog. — Nadina férjével Orel kormányzásában, Mzenszk-ben lakik, a hol egy zenei iskolát tart fen, a melyben énekkarának tagjai kiképeztetnek. Néha Nadina is foglalkozik tanítással. Csurilin Misa daltársulatának legkisebb tagja, egy huszonhárom éves törpe, ki legjobb szoprán hanggal bír, tisztán az ő tanítványa. Mint örvendetes családi eseményt említette Nadja, hogy már boldog anya, júliusban ugyanis (akkor úgy is sok a gólya) a gólya egy kis Máriával ajándékozta meg s a kis Márisának a keresztanyja, a nagy Mária, az orosz császárné volt, ki keresztné gyermekeknek egy zafirokkal és briliánsokkal díszített brochet adott ajándékba. Az érdekes látogatók most Bécsen keresztül Franciaországba utaznak.

Zsevuozóm.

A délmagyarországi tanító-egylet választmánya tegnapelőtt ülést tartott Schenk J. fehértemplomi igazgató-tanító elnöke alatt. Jelen voltak; Reiter Ferencz titkár, Schäffer Károly (Temesvár), Ertl József (Fehértemplom), Koszilkov Lipót (Vinga), Milleker Bódog (Versecz), Keszler István és Fuchs László (N.-Szt.-Miklós, Popovics Gy. és Ondrejkovits József (Fehértemplom), Fucsek József és Krauszhaar Károly (Temesvár.) Az ülésen örvendetesen vették az elnök jelentését, mely szerint Csáky miniszter meleg hangú levélben válaszolt az egylet üdvözlő táviratára és hogy több főkegylet belépett az Eötvös-alapba. A jövő évi közgyűlést Uj-Aradon tartják, honnan az egyesület szívélyes hangon tartott meghívót vett a községi képviselőtestülettől. Ez alkalommal résztvesznek az aradi tanítóegylet jubiláris ünnepélyein és koszorút helyeznek el a vértanuk kivégzési helyén. A zászlóalap 800 frta emelkedvén, kimondták, hogy mihelyt az alapban 1000 frt lesz annak kamatait tanítók árvaínak segélyezésére fordítják. Az 1174 frta emelkedett segélyző alaphól a jövő évtől kezdve két tanítót vagy tanító-özvegyet segélyeznek. — Jókai Mórhoz jubileuma alkalmából, üdvözlő feliratot intéznek és annak átnyujtásával az elnökséget bízzák meg; egyszerűnd felhívják a főkegyleteket, hogy Jókai műveinek nemzeti diszkidására fizessenek elő. — Sebesztha Károly kir. tanfelügyelőhöz szintén üdvözlő iratot intéznek. — Végül elhatározták, hogy egyleti közlönyt adnak ki, s a részletek megállapítására bizottságot küldtek ki, melynek tagjai Schäffer K., Reiter Ferencz és Krauszhaar K.

Uj személydijszabás a m. á. v. vonalain. A mai nappal a m. á. v. összes vonalain új személydijszabás lép életbe. Ez új személydijszabás életbeléptetését az igazgatóság indokolása szerint szükségessé tették ama körülmények, hogy részint számos új vonal, mint a szab. osztrák-magyar vonalai, a magyar észak-keleti és az arad-temesvári vasutak, nemkülönben a pécsbarcsi vasutak, államosítottak, részben pedig, hogy a zóna-dijszabás életbeléptése óta számos új megállóhely és állomás rendszeresített. Ez új dijszabás a zónák szerinti menetdíjak teljes épségben tartásával leginkább a szomszédos forgalmu állomásokra tartalmaz újításokat s jórésben idevonatkozólag menetáremelkedéseket. Fontos újítás továbbá még az, hogy nagyobb távolságoknál mint különösen a XII. vonalszakasznál a menetjegyek ezental csak 24 óráig lesznek érvényesek, s hogy azok csak egyszeri megszakítás nélküli utazásra jogosítanak. A menetjegy érvényességének e 24 órai tartama a XIV. vonalszakasznál viszont azon előnnyel jár, hogy a XIV. vonalszakaszú jegyek a 24 órai érvényességi időn belül bármely tetszés szerinti kerülő uton is használhatók, ha azokkal az utasok a budapesti állomásokat nem érintik.

Szerkesztői levelezés.

—N— Köszönjük, de nem fog megnevezni, ha e helyen a nyilvánosság terén is intézünk T. Czimedhez pár szót. Ön teljesen bírja a magyar nyelvet, talán még jobban mint a németet, hiszen műveltsége magyar, magyar iskolákat végzett és mégis, még a mi számunkra is, német nyelven írja meg a kötele tudósítást. Lefordítjuk szívesen a közszól érdekében, de tiszteletteljesen kérjük, hogy máskor a mi édes magyar nyelvünk használja. Nem is képzeli azt, mennyi dolgot ad az nekünk, hogy a magyar lap számára mindent német nyelven küldenek be.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*
Horgony-Pain-Expeller
 elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.
 Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólóg emlékeztető hozva. Ezen tinktura már **25 év óta, mint legmegbízhatóbb** háziszser általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.
 Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitűnő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlanhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

is Versecs város tisztelt polgárságához fordulni oly kéréssel, miszerint eme jótékony célra az 1894. új évi üdvözlőket is bármily csekély összeg által megváltani sziveskedjék, mely összeg az érintett célra fordíttatni és nyilvánosan nyugtáztatni fog.

A megváltás eszközölhető a rendőrkapitányságnál, a „Délvidék“ a „Werschetzer Gebirgsbote“ és a „Neue Werschetzer Zeitung“ szerkesztői irodában, a hol a megváltási jegyek ki fognak adatni.

Versecczen, 1893. évi decz. hó 12-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

Köszvény és csúzban szenvedőknek ezennel a legújabb körökben
Horgony-Pain-Expeller
 elnevezés alatt dicsőreleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólóg legyen emlékeztető hozva. Ezen népszerű háziszser 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájuk által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlása nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr.nyi áron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára „az arany oroszlanhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

151. sz. — 1893.

Felhívás.

Egy árvaházi alap létesítése céljából általam több évek előtt megindított és folytatott törekvéseim oly kedvező sikert eredményeztek, hogy ezen alap javára eddig már egy 10,333 frt 73 krnyi összeg van a versecci takarékpénztárban gyümölcsözőleg elhelyezve, mely összegnek lényeges része az új évi üdvözlőket megváltásból származik.

Ezen kedvező eredmény által felbuzdítva, átorkodom a közelgő 1894. új év alkalmából

A „Máriaczei gyomorcsöppek“ kaphatók Versecczen: Erős Aladár, gyógyszerz., Müller Oszkár, gyógyszerz., Herczog József, gyógyszerz., Küchler Béla, gyógyszerz. — Zichyfalván: Mayeryng K., gyógyszerésznél.

Máriaczei Gyomorcsöppek
 nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nékülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.
 A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbőffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülés.
 Hathatos gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél etelekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoidáknál. Emeltet bajknál a **Máriaczei gyomorcsöppek** évek óta kitűnőknek bizonyultak, a mit száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utatással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszer-tára
 Budapest, Király utca 12 sz.
 A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.
 A **Máriaczei gyomorcsöppek** valódián kaphatók.

Kirchner J. E. özvegyének

Versecczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, ezimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétány és az iskola-útca sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első versecci német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.